

ATNAUJINTOS LAUKINIŲ GYVŪNŲ NAUDOJIMO TAISYKLĖS

Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos
Gyvosios gamtos apsaugos departamento
Gamtos išteklių apsaugos skyriaus
vyriausioji specialistė
Dalia Černevičienė

Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklės

APLINKOS APSAUGOS
DEPARTAMENTAS PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS

- ✓ nustato laukinių gyvūnų laikymo nelaisvėje (aptvaruose, voljeruose ar kituose statiniuose) sąlygas, priežiūros ir veisimo reikalavimus;
- ✓ reglamentuoja laukinių gyvūnų paėmimą iš aplinkos (išskyrus medžioklę ir žvejybą);
- ✓ nustato reikalavimus laukinių gyvūnų paėmimui iš aplinkos globos ir gydymo tikslais;
- ✓ nustato reikalavimus laukinių gyvūnų kryžminimui ir veisimui;
- ✓ reglamentuoja Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatyme nustatytų leidimų laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus išdavimo ir kontrolės tvarką;
- ✓ reglamentuoja Laukinės gyvūnijos įstatyme nustatytų leidimų naudoti laukinius gyvūnus kryžminimui išdavimo ir kontrolės tvarką;
- ✓ reglamentuoja Laukinės gyvūnijos įstatyme nustatytų leidimų naudoti laukinius gyvūnus išdavimo ir kontrolės tvarką.

Domestikuotų žinduolių sąrašas

APLINKOS APSAUGOS
DEPARTAMENTAS PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS

- Domestikuotų žinduolių sąrašui nepriskiriami gamtoje išlikę laukinės rūšies šiauriniai elniai ir azijiniai buivolai

Eil. Nr.	Gyvūno pavadinimas lietuvių kalba	Gyvūno mokslinis pavadinimas lotynų kalba ir sinonimai
1.	Naminis šuo	<i>Canis familiaris</i> , sin. <i>Canis lupus familiaris</i>
2.	Naminė katė	<i>Felis catus</i> , sin. <i>Felis silvestris catus</i>
3.	Naminė žiurkė	<i>Rattus norvegicus domesticus</i>
4.	Naminė pelė	<i>Mus musculus domestica</i>
5.	Jūrų kiaulytė	<i>Cavia porcellus</i>
6.	Naminis triušis	<i>Oryctolagus cuniculus domesticus</i>
7.	Naminis šeškas	<i>Mustela furo</i> , sin. <i>Mustela putorius furo</i>
8.	Naminė ožka	<i>Capra hircus</i> , sin. <i>Capra aegagrus hircus</i>
9.	Naminė avis	<i>Ovis aries</i> , sin. <i>Ovis aries domestica</i>
10.	Naminis jautis (karvė)	<i>Bos taurus</i>
11.	Gajalas	<i>Bos frontalis</i>
12.	Bantengas	<i>Bos javanicus</i> , sin. <i>Bos javanicus domesticus</i>
13.	Azijinis buivolas	<i>Bubalus bubalis</i>
14.	Zebu	<i>Bos indicus</i> , sin. <i>Bos taurus indicus</i>
15.	Naminis jakas	<i>Bos grunniens</i>
16.	Šiaurinis elnias	<i>Rangifer tarandus</i> , sin. <i>Rangifer tarandus tarandus</i>
17.	Dvikupris kupranugaris	<i>Camelus bactrianus</i>
18.	Vienkupris kupranugaris	<i>Camelus dromedarius</i>
19.	Alpaka	<i>Vikugna pacos</i>
20.	Lama	<i>Lama glama</i>
21.	Naminis asilas	<i>Equus asinus</i> , sin. <i>Equus africanus asinus</i>
22.	Naminis arkllys	<i>Equus caballus</i>
23.	Naminė kiaulė	<i>Sus domesticus</i> , sin. <i>Sus scrofa domesticus</i>

Leidžiamų nelaisvėje laikyti ir (ar) leidžiamų nelaisvėje veisti laukinių gyvūnų (žinduolių) rūšių sąrašas

- ✓ Leidimo laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus nereikia;
- ✓ Laikyti ir veisti galima iki 2025 m. rugsėjo 1 d.;
- ✓ Reikalingas Leidimas laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus;

Eil. Nr.	Rūšies (genties) lietuviškas pavadinimas	Rūšies (genties) lotyniškas pavadinimas	Iki kada leidžiama nelaisvėje laikyti ir veisti
1.	Dygliuotosios pelės	<i>Acomys</i> spp.	
2.	Smiltpelės	<i>Gerbillus</i> spp., <i>Meriones</i> spp.	
3.	Nilinė žolpelė	<i>Arvicanthis niloticus</i>	
4.	Neumano žolpelė	<i>Arvicanthis neumanni</i>	
5.	Pelė mažylė	<i>Micromys minutus</i>	
6.	Nykštukinė naminė pelė	<i>Mus minutoides</i>	
7.	Plačiakaplė žiurkė	<i>Mastomys natalensis</i>	
8.	Juodoji žiurkė	<i>Rattus rattus</i>	
9.	Sirinis žiurkėnas	<i>Mesocricetus auratus</i>	
10.	Nykštukinis Kembelo žiurkėnas	<i>Phodopus campbelli</i>	
11.	Roborovskio žiurkėnukas	<i>Phodopus roborovskii</i>	
12.	Džiungarinis žiurkėnukas	<i>Phodopus sungorus</i>	
13.	Daūrinis žiurkėnukas	<i>Cricetulus barbarensis</i>	
14.	Šinšilos	<i>Chinchilla</i> spp.	
15.	Gambinė žiurkėnžiurkė	<i>Cricetomys gambianus</i>	
16.	Paprastoji afrikinė miegapelė	<i>Graphiurus murinus</i>	2025 m. rugsėjo 1 d.
17.	Degu	<i>Octodon degus</i>	
18.	Nykštukinė voverinė skraiduolė	<i>Petaurus breviceps</i>	2025 m. rugsėjo 1 d.
19.	Keturpirštis (afrikinis) ežys	<i>Atelerix albiventris</i>	2025 m. rugsėjo 1 d.
20.	Patagoninė mara	<i>Dolichotis patagonicum</i>	2025 m. rugsėjo 1 d.
21.	Bizonas	<i>Bison bison</i>	
22.	Stumbras	<i>Bison bonasus</i>	
23.	Alpinis ožys	<i>Capra ibex</i>	
24.	Sibirinis kalninis ožys	<i>Capra sibirica</i>	
25.	Stirna	<i>Capreolus capreolus</i>	
26.	Danielius	<i>Cervus dama</i>	
27.	Taurusis elnias	<i>Cervus elaphus</i>	
28.	Dėmėtasis elnias	<i>Cervus nippon</i>	
29.	Dovydo elnias	<i>Elaphurus davidianus</i>	
30.	Guanakas	<i>Lama guanicoe</i>	
31.	Vikunija	<i>Vicugna vicugna</i>	
32.	Kalninis avinas	<i>Ovis ammon</i>	
33.	Muflonas	<i>Ovis orientalis</i>	
34.	Šernas	<i>Sus scrofa</i>	

Leidžiamų nelaisvėje laikyti ir (ar) leidžiamų nelaisvėje veisti laukinių gyvūnų (žinduolių) rūšių sąrašas

Sąrašė nenurodytų rūšių žinduolius laikyti draudžiama

Išskyrus atvejus, kai gyvūnai teisėtai įgyti iki 2024 m. balandžio 1 d. Iki šios datos įgytus gyvūnus bus galima laikyti iki natūralios jų mirties, tačiau be galimybės jiems veistis.

Šis draudimas netaikomas:

- ✓ zoologijos sodams;
- ✓ asmenims, vykdančioms saugomų rūšių veisimo ir paleidimo į laisvę programas;

Aplinkos apsaugos agentūra išduoda

- ✓ Leidimus laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus;
- ✓ Leidimus naudoti laukinius gyvūnus kryžminimui;
- ✓ Leidimus naudoti laukinius gyvūnus;

Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklės

APLINKOS APSAUGOS
DEPARTAMENTAS PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS

- ✓ **Įsigijus** laikymui aptvaruose, voljeruose ar kituose statiniuose laukinius gyvūnus, **būtina turėti jų kilmę ir teisėtą įsigijimą patvirtinančius dokumentus;**
- ✓ **Įvežant** laukinius gyvūnus iš kitų valstybių, **būtina turėti leidimus** (jei jų reikia), išduotus pagal Prekybos laukiniais gyvūnais, augalais ir grybais taisyklių reikalavimus
- ✓ Laukiniai gyvūnai nelaisvėje **laikomi leidime** laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus **nurodytose vietose**, išskyrus, kai jie laikinai išvežami iš nuolatinės leidime įrašytos laikymo vietos Taisyklių 65 ir 66 punktuose nurodytais atvejais

Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklės

APLINKOS APSAUGOS
DEPARTAMENTAS PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS

- ✓ Leidimo nelaisvėje laukinius gyvūnus turėtojas kaupia informaciją (žurnale, skaitmeninėje laikmenoje) apie laikomus laukinius gyvūnus (lietuviškas ir lotyniškas rūšies pavadinimai, laukinių gyvūnų skaičius, amžius, lytis, ženklavimas (ženklas, mikroschemos Nr.), sveikata (pvz., vakcinavimas, nuolatinė veterinarinė priežiūra), gimimo ir nugaišimo datos, įsigijimo šaltinis, informacija apie laukinių gyvūnų perkėlimą, pervežimą į kitą vietą, kita, leidimo turėtojo nuomone, svarbi informacija apie laikomų laukinių gyvūnų priežiūrą, veisimąsi).
- ✓ Įrašai daromi apie kiekvieną laukinį gyvūną ar gyvūnų grupę (jei gyvūnų neįmanoma identifikuoti individualiai), įrašai atnaujinami per 7 kalendorines dienas pasikeitus duomenims. Jeigu veisiami gyvūnai, kurių pagausėjimo neįmanoma tiksliai nustatyti (pvz., medicininės dėlės, varliagyviai), jų skaičiaus pokytis įvertinamas apytiksliai ir įrašai atnaujinami ne rečiau kaip kartą per mėnesį.
- ✓ Kiekvienais metais **iki sausio 10 d. raštu arba el. paštu** pagal Taisyklių 7 priede **nustatytą ataskaitos formą** leidimo laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus turėtojas teikia AAD duomenis apie aptvaruose, voljeruose ar kituose statiniuose laikomus laukinius gyvūnus arba **informuoja, kad laukiniai gyvūnai nelaikomi.**

Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklės

APLINKOS APSAUGOS
DEPARTAMENTAS PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS

- ✓ Jeigu aptvaras, voljeras ar kitas statinys, įrengtas aptveriant miško žemę, ir jame nelaikomi laukiniai gyvūnai, leidimo laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus turėtojas **nurodo datą** nuo kurios dienos nelaikomi laukiniai gyvūnai.
- ✓ Jeigu leidimo laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus turėtojas pradeda įrenginėti aptvarą, voljerą ar kitą statinį, aptverdamas miško žemės plotą, – įrašoma miško žemės tvėrimo pradžios data.
- ✓ Jeigu nuolat laikomi nelaisvėje **globos tikslais** iš aplinkos paimti laukinių rūšių žinduoliai ir paukščiai, ataskaitoje įrašomas laukinių gyvūnų rūšių pavadinimas (-ai) (lietuvių ir lotynų k.); individų skaičius; privataus veterinarijos gydytojo rašytinės išvados, kad gyvūnui reikalinga nuolatinė globa, išdavimo data ir išvados numeris; informacija apie ženklimą (jei būtina pagal Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklių IX skyrių ir Saugomų rūšių naudojimo tvarkos aprašą).

MAKSIMALUS LEIDŽIAMAS APTVERTI MIŠKO ŽEMĖS PLOTAS LAUKINIAMS GYVŪNAMS LAIKYTI NELAISVĖJE

APLINKOS APSAUGOS
DEPARTAMENTAS PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS

Eil. Nr.	Rūšies (genties) lietuviškas ir lotyniškas pavadinimai	Individų skaičius, vnt.	Maksimalus miško plotas, ha	Plotas kiekvienam papildomam individui, ha arba procentais (papildomas leidžiamas užtvėrti plotas neskaiciuojamas jaunikliui (jaunikliams) iki 1,5 metų amžiaus)
1.	Briedis (<i>Alces alces</i>) Stumbras, bizonas (<i>Bison spp.</i>) ir kitos panašios rūšys	1	1	0,50 ha
2.	Stirna (<i>Capreolus capreolus</i>) Danielius (<i>Cervus dama</i>) ir kitos panašios rūšys	1	0,5	0,15 ha
3.	Taurusis elnias (<i>Cervus elaphus</i>) Dėmėtasis elnias (<i>Cervus nippon</i>) Baltauodegis elnias (<i>Odocoileus virginianus</i>) Šiaurinis elnias (<i>Rangifer tarandus</i>) Dovydo elnias (<i>Elaphurus davidianus</i>) ir kitos panašios rūšys	1	0,5	0,30 ha
4.	Kalninis avinas (<i>Ovis ammon</i>) Muflonas (<i>Ovis orientalis</i>) ir kitos panašios rūšys	1	0,3	0,15 ha
5.	Pilkasis vilkas (<i>Canis lupus</i>) ir kitos panašios rūšys	1	2	2 ha
6.	Rudasis lokys (<i>Ursus arctos</i>) ir kitos panašios rūšys	1	2	2 ha
7.	Lūšis (<i>Lynx lynx</i>) ir kitos panašios rūšys	1	1	1 ha
8.	Rudoji lapė (<i>Vulpes vulpes</i>) ir kitos panašios rūšys	1	1	0,5 ha
9.	Kitos gyvūnų rūšys (paukščių ir žinduolių rūšys)	1	20 kartų didesnis už minimalų patalpos plotą, nurodytą Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklių 5 priedo I skyriuje	30 proc. maksimalaus leidžiamo aptvėrti miško žemės ploto vienam indi

Kai aptvaras įrengiamas aptveriant miško žemę

APLINKOS APSAUGOS
DEPARTAMENTAS PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS

- ✓ Informacija apie lankymosi miške apribojimą (išskyrus informaciją apie laikotarpio, kuriuo lankymasis miške apribotas ar uždraustas, pabaigą) skelbiama ir informaciniai ženklai įrengiami vadovaujantis Lankymosi miške taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. D1-849 „Dėl Lankymosi miške taisyklių patvirtinimo“, **nurodomas lankymosi miške apribojimo tikslas ar priežastis** (dėl nelaisvėje laikomų laukinių gyvūnų). Jeigu prie miško žemės ploto, kuriame apribotas lankymasis, šalia nėra kelių ar takų į mišką arba yra tik 1 kelias ar takas – **ne rečiau kaip kas 200 m įrengiami ne mažiau kaip 3 informaciniai ženklai.**
- ✓ **Laikoma ne mažiau laukinių gyvūnų aptverto miško žemės ploto vienetė**, negu nurodyta Taisyklių 6 priede.
- ✓ **Per vienus metus juose pradedami laikyti laukiniai gyvūnai.** Minėtas terminas skaičiuojamas nuo miško žemės aptvėrimo dienos.
- ✓ **Ne vėliau kaip per 10 darbo dienų** nuo šių statinių įrengimo raštu arba el. paštu **informuojamas AAD.**
- ✓ Ir **1 metus juose laikoma mažiau laukinių gyvūnų aptverto miško žemės ploto vienetė**, negu nurodyta Taisyklių 6 priede, **ne vėliau kaip per 8 mėnesius** pasibaigus minėtam terminui (neįskaičiuojant vieno metų, kai laikoma mažiau laukinių gyvūnų aptverto miško žemės ploto vienetė, negu nurodyta Taisyklių 6 priede), **sumažinamas aptverto miško žemės plotas.**

Laikant saugomų rūšių laukinius gyvūnus

- ✓ Visi laikomi saugomų rūšių gyvūnai turi būti **paženklinti** pagal Saugomų rūšių naudojimo tvarkos reikalavimus.
- ✓ Apie kiekvieną saugomos rūšies, **pagausėjimo** (jauniklių atsivedimo, išsiritimo) faktą aptvarų, voljerų ar kitų statinių naudotojas **per 10 darbo dienų** nuo jauniklių atsivedimo ar išsiritimo fakto turi raštu informuoti AAD.
- ✓ Apie saugomos rūšies laukinio gyvūno **nugaišimą nedelsiant**, bet ne vėliau kaip kitą dieną informuoti AAD tel. Nr. 8 (5) 273 2995.

LAUKINIŲ GYVŪNŲ LAIKYMO NELAISVĖJE BENDRIEJI REIKALAVIMAI

APLINKOS APSAUGOS
DEPARTAMENTAS PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS

- ✓ Laukinius gyvūnus (toliau – gyvūnai) laikant nelaisvėje, turi būti atsižvelgiama į rūšių biologinius poreikius ir rūšiai būdingą socialinį jautrumą.
- ✓ Patalpų, voljerų, aptvarų, narvų, baseinų, terariumų ir kitų patalpų, kuriose laikomi gyvūnai (toliau – patalpos), minimalūs dydžiai nelaisvėje laikomiems gyvūnams nustatyti 1–4 lentelėse.
- ✓ Jeigu šiose lentelėse nėra konkrečios rūšies, jai taikomi patalpų minimalūs dydžiai, nustatyti panašaus dydžio ir panašios sisteminės grupės gyvūnams.
- ✓ Laikant nelaisvėje bestuburius ir žuvis, taikomi I skyriuje nustatyti gyvūnų laikymo nelaisvėje bendrieji reikalavimai, varliagyvių – I ir II skyriuose nustatyti reikalavimai.

LAUKINIŲ GYVŪNŲ LAIKYMO NELAISVĖJE BENDRIEJI REIKALAVIMAI

APLINKOS APSAUGOS
DEPARTAMENTAS PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS

1. Gyvūnų laikymo patalpos **turi tenkinti visus gyvūnų poreikius, nevaržyti jų gyvybinių funkcijų ir veiklos.**
2. Gyvūnai **neturi** patirti skausmo, streso, nepatogumų.
3. Turi būti atsižvelgiama į **natūralius kiekvienos rūšies biologinius ciklus, temperatūros režimą, drėgmės poreikį, šviesos ir tamsos santykį** – įrengiamos šildomos vidaus patalpos, drėkinimo, vėdinimo ar apšvietimo sistemos.
4. Vykdoma prevencinė ir gydomoji veterinarinė priežiūra, **užtikrinamas gyvūno sveikatingumas atsižvelgiant į gyvūno rūšį.**
5. Gyvūnus laikant lauko aptvaruose ar voljeruose, **turi būti sudarytos sąlygos apsaugoti juos nuo skersvėjų, kritulių, saulės ir kitų stresą sukeliančių dirgiklių.** Juos nuolat reikia valyti, kad nebūtų purvo (išskyrus rūšies poreikius), gendančio maisto, ekskrementų, nesaugių gyvūnams, sulūžusių statinių, įrenginių ar daiktų. Lauko aptvarui ar voljerui įrengti rekomenduojama naudoti natūralias gamtines medžiagas, aplinkai nekenksmingas apdailos medžiagas.
6. Gyvūnai maitinami periodiškai **pilnaverčiu kiekvienai rūšiai ar rūšių grupei būdingu pašaru / lesalu, nuolat aprūpinami švariu vandeniu** (šaltuoju metų laiku jis neturi užšalti) ir pašarui / lesalui įsisavinti būtinomis medžiagomis. Draudžiama naudoti pašarą / lesalą, kurių sudėtyje yra druskos, cukraus, kitų konservantų ar maisto priedų, išskyrus specializuotą, gyvūnams skirtą pašarą / lesalą. Pašaras / lesalas turi būti tinkamas vartoti.

LAUKINIŲ GYVŪNŲ LAIKYMO NELAISVĖJE BENDRIEJI REIKALAVIMAI

APLINKOS APSAUGOS
DEPARTAMENTAS PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS

7. Atsižvelgiant į rūšies fiziologinius, etologinius poreikius, turi būti užtikrinama, **kad jaunikliai** (žinduolių ir paukščių) **būtų laikomi su tėvais, neatskiriami anksčiau laiko** (išskyrus būtinus atvejus dėl gydymo ir saugos, privačiam veterinarijos gydytojui raštiškai leidus), **draudžiamas fizinis kontaktas su lankytojais**, išskyrus bestuburius gyvūnus ir terapinius užsiėmimus su delfiniais.

8. Gyvūnams turi būti **užtikrinamas užimtumas ir aplinkos praturtinimas atsižvelgiant į gyvūno rūšinius biologinius, etologinius poreikius**, kuris skatintų protinį ir fizinį lavinimą, natūralų gyvūnų elgesį. Turi būti taikomos saugios aplinkos praturtinimo (gerinimo, užimtumo) priemonės, skatinančios gyvūnus žaisti, veikti, reikšti natūralius fiziologinius ir elgsenos poreikius, bendrauti tarpusavyje. Šias priemones rekomenduojama daryti iš natūralių gamtinių medžiagų.

9. Atsižvelgiant į natūralius kiekvienos rūšies ar individo biologinius ciklus, fiziologinius ir etologinius poreikius, turi būti **planuojamas ir valdomas gyvūnų veisimas**.

10. **Giminingi**, galinčių laisvai kryžmintis rūšių gyvūnai **laikomi atskirai**, išskyrus atvejus, kai pagal Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklių reikalavimus gautas leidimas naudoti laukinius gyvūnus kryžminimui.

11. Laikant nelaisvėje laukinius gyvūnus, turi būti užtikrinama, kad gyvūnai neištrūktų, neturėtų galimybių ištrūkti į laisvę, **draudžiamas lankytojų fizinis tyčinis kontaktas su gyvūnais** (išskyrus terapinius užsiėmimus su delfiniais ir bestuburius gyvūnus), užtikrinamas lankytojų saugumas.

LAUKINIŲ GYVŪNŲ LAIKYMO NELAISVĖJE BENDRIEJI REIKALAVIMAI

APLINKOS APSAUGOS
DEPARTAMENTAS PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS

Eil. Nr.	Rūšies arba aukštesnio taksono lietuviškas ir lotyniškas pavadinimai	Individų skaičius, vnt.	Lauko patalpos plotas		Vidaus patalpos plotas		Patalpos plotas kiekvienam papildomam individui		Specialiųjų reikalavimų kodai
			m ²	m ³	m ²	m ³	lauko, m ²	vidaus, m ² ir (arba) m ³	
STERBLINIAI <i>Marsupialia</i>									
ECHIDNINIAI <i>Tachyglossus</i>									
1.	Echidna <i>Tachyglossus aculeatus</i>	1–2	-	-	10	-	-	2	1D, 2A, 3, 5C, 8, 12
OPOSUMAI <i>Didelphimorphia</i>									
2.	Virgininis oposumas <i>Didelphis virginiana</i>	1–2	6	15	6	15	3	3	1D, 2G, 3, 4D, 7, 15
PLĖŠRIEJI STERBLINIAI <i>Dasyuromorphia</i>									
3.	Šukauodegė sterbliažiurkė <i>Dasyurus byrnei</i>	1–2	2	3	1	-	0,5	0,5	1C, 2A, 3, 4E, 5C, 7, 9, 10
DVIKAPLIAI STERBLINIAI <i>Diprotodontia</i>									
4.	Sklandantysis nykštukinis kuskusas <i>Acrobates pygmaeus</i>	1–6	-	-	2	4		0,2	2G, 3, 4C, 5A, 7, 10, 12
5.	Potoras <i>Potorous longipes</i>	1–2	2	-	1	-	0,5	0,5	1E, 3, 5C, 12
6.	Sterblinė skraiduolė <i>Petauridae</i> spp.	1–2	-	-	6	12	1	1	1D, 2E, 3, 4C, 4D, 5A, 7, 10, 12
7.	Koala <i>Phascolarctos cinereus</i>	1	-	-	10	30	-	-	1D, 3, 4D, 5C, 8, 16
8.	Betongijos <i>Bettongia</i> spp.	1–2	-	-	6	-	-	3	2A, 3, 5B, 12, 15
9.	Kuslapė <i>Trichosurus vulpecula</i>	1–2	-	-	6	18	2	2	2E, 3, 4C, 5B, 12, 15
10.	Šiurkščiaplaukis vombatas <i>Vombatus ursinus</i>	1–2	20	-	20	-	-	-	1C, 2B, 3, 5C, 8, 9

Žinduolių rūšių patalpų specialiųjų reikalavimų kodai:

APLINKOS APSAUGOS
DEPARTAMENTAS PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS

1 – gyvūnas turi turėti galimybę kasti ar knisti arba patalpoje turi būti įrengtas minkštas substratas gyvūnams judėti;

1A – ne mažiau kaip pusė voljero ploto turi būti padengta natūraliais substratais, kad gyvūnai galėtų slėpti maistą ir ieškoti išslapstyto maisto (ne mažesnio kaip 1 m gylio);

1B – visas voljero plotas turi būti padengtas natūraliais substratais;

1C – ne mažiau kaip pusė voljero ploto turi būti padengta natūraliais substratais, kad gyvūnai galėtų slėpti maistą ir ieškoti išslapstyto maisto (ne mažesnio kaip 0,5 m gylio);

1D – ne mažiau kaip pusė voljero ploto turi būti padengta natūraliais substratais, kad gyvūnai galėtų slėpti maistą ir ieškoti išslapstyto maisto (ne mažesnio kaip 0,1 m gylio);

1E – ne mažiau kaip pusė voljero ploto turi būti padengta natūraliais substratais, kad gyvūnai galėtų slėpti maistą ir ieškoti išslapstyto maisto (ne mažesnio kaip 0,2–0,3 m gylio);

1F – ne mažiau kaip pusė voljero ploto turi būti padengta natūraliais substratais tinkamais kanopų, nagų būklei palaikyti;

2 – kiekvienam gyvūnui turi būti atskira maskuota būda / dėžė (žolėmis, kelmiais, šakomis ir kitomis natūralią aplinką primenančiomis medžiagomis) pasislėpti, bendruomeniniams gyvūnams – kad visi gyvūnai laisvai juose tilptų. Būda gyvūnui turėtų būti pakankamai didelė, kad jis galėtų atsistoti visu ūgiu, sugebėtų lengvai apsisukti ir atsigulti visu ilgiu, tačiau ji neturėtų būti pernelyg didelė, kad padėtų gyvūnui išlaikyti savo kūno šilumą šaltu oru. Būda / dėžė turi būti įrengta:

2A – ant žemės paviršiaus; plotas $\leq 1 \text{ m}^2$;

2B – ant žemės paviršiaus; plotas apie $1,5\text{--}2 \text{ m}^2$;

2C – ant žemės paviršiaus; ne mažiau kaip 4 m^2 ;

2D – ant žemės paviršiaus, ne mažiau kaip 6 m^2 ;

2E – ne mažiau kaip $1\text{--}1,5 \text{ m}$ pakelta nuo žemės paviršiaus;

2F – nuo $0,5$ iki 1 m gylyje įkasta po žeme;

2G – būdos arba krepšiai, kurie turi būti įrengti ne žemiau kaip $1\text{--}1,5 \text{ m}$;

2H – būda turi būti apšiltinta;

Žinduolių rūšių patalpų specialiųjų reikalavimų kodai:

APLINKOS APSAUGOS
DEPARTAMENTAS PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS

- 3 – turi būti įrengti vizualiniai barjerai (rekomenduojama iš natūralių medžiagų) gyvūnui pasislėpti;
- 4 – turi būti sudarytos sąlygos gyvūnui laiptoti:
 - 4A – dirbtinos arba natūralaus akmens uolos, medžiai, gultai, lentynos įvairiuose aukščiuose, iš kur gyvūnas galėtų stebėti aplinką;
 - 4B – iš medienos gulėti suformuotos pakylės;
 - 4C – įvairiuose aukščiuose gyvūnui laiptoti turi būti iškabintos virvės, šakos (jų diametras turėtų atitikti gyvūno gebėjimus jais naudotis);
 - 4D – turi būti įrengti / pasodinti aukšti medžiai, laipynės;
 - 4E – turi būti įrengtos įvairios laipynės, rąstai;
- 5 – reikalingos patalpos, kuriose minimali temperatūra turi būti ne žemesnė kaip:
 - 5A –10 °C;
 - 5B –16 °C;
 - 5C –19 °C;
 - 5D – 24 °C ;
- 6 – socialiai labai jautrūs gyvūnai, kuriems būtina sudaryti sąlygas ir (ar) galimybes užsiimti kokia nors veikla, atsižvelgiant į gyvūno ir (ar) individo rūšies biologinius, etologinius poreikius
- 7 – tik uždaro tipo voljerai;
- 8 – patinas su patele laikomi atskirai, suleidžiami tik rujos metu;
- 9 – gyvūnai turi turėti galimybę išsikasti urvą;
- 10 – gyvūnai turi turėti galimybę įsirengti guolį;
- 11 – voljeras turi būti apželdintas aukšta žole ir krūmais;
- 12 – numatyti galimybę gyvūnus atskirti voljere arba baseine (taikoma vandens žinduoliams);
- 13 – turi būti sudaryta galimybė gyvūnui maudytis (įrengtas dirbtinis vandens telkinys);

Žinduolių rūšių patalpų specialiųjų reikalavimų kodai:

APLINKOS APSAUGOS
DEPARTAMENTAS PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS

- 14 – privaloma gyvūnų atskyrimo patalpa (patalpos plotas įeina į bendrą minimalų patalpos plotą):
 - 14A – viena atskyrimo patalpa;
 - 14B – dvi atskyrimo patalpos po 10 m²;
 - 14C – dvi atskyrimo patalpos po 20 m²;
 - 14D – viena atskyrimo patalpa, kurios plotas 40 m²;
 - 14E – baseino atskyrimo voljero plotas vienam individui nustatomas dalijant gyvūnų laikymo voljero plotą iš leidžiamo laikyti maksimalaus gyvūnų skaičiaus;
- 15 – naktinio gyvūno, jei jis bus eksponuojamas dienos metu, laikymo patalpos turi būti apšviestos naktiniu apšvietimu;
- 16 – gyvūnui reikalingas specializuotas pašaras ir jo pateikimo būdas;
- 17 – gyvūnui turi būti įrengtos natūralaus smėlio „vonios“ (plotai);
- 18 – gyvūnui turi būti sudaryta galimybė skraidyti;
- 19 – gyvūnui turi būti sudarytas pavėsis;
- 20 – bendruomeniniai gyvūnai nelaikomi po vieną. Grupė (mažiausiai du tos pačios rūšies individai arba vienas individas laikomas su kitos rūšies individais, bet tik leidus privačiam veterinarijos gydytojui) turi būti sudaroma per dvejus metus (išskyrus jauniklius);
 - 20A – vienas individas gali būti laikomas, jei kiti tos pačios rūšies individai nugaišo arba neketinama tos rūšies daugiau laikyti ir todėl neįsigyjama daugiau tos pačios rūšies individų (tačiau turi būti sudaromas didesnis užimtumas gyvūnui);
 - 21 – turi būti įrengtas kieto grunto plotas (kad gyvūnas galėtų trinti (dildinti) kanopas);
 - 22 – gyvūnui turi būti įrengta nešildoma pavėsinė (stoginė) slėptis nuo nepalankių klimatinių sąlygų (vėjo, kritulių, saulės);
 - 22A – pavėsinė (stoginė) su 1 aklina siena (1/4 perimetro) nuo nepalankių klimatinių sąlygų, kurios 1,5 m² stogo ploto turi būti skirta 1 individui. Rekomenduojama, kad siena būtų įrengta pavėsinės pietinėje pusėje;
 - 22B – pavėsinė (stoginė) su 1 aklina siena (1/4 perimetro) nuo nepalankių klimatinių sąlygų, kurios 1 m² stogo ploto turi būti skirta 1 individui;
 - 23 – gyvūnui turi būti įrengtos purvo vonios;

Žinduolių rūšių patalpų specialiųjų reikalavimų kodai:

APLINKOS APSAUGOS
DEPARTAMENTAS PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS

- 24 – voljero perimantas turi būti išklotas metaliniu tinklu (1 m gylyje), kad gyvūnai neišsikastų;
- 25 – turi būti įrengtas baseinas (žr. baseinų reikalavimus 4 lentelėje);
- 26 – voljeras turi būti apželdintas augalais;
- 27 – lauko patalpoje turi būti įrengta elektros užtvara (netaikoma, jei patalpa dengta);
- 28 – galima laikyti po vieną individą arba 2 pateles, arba 1 patiną ir mažiausiai 2 pateles;
- 29 – gyvūnams skirti baseinai turi neužšalti. Vidaus patalpose turi būti palaikoma ne žemesnė kaip 0 °C temperatūra (jei taikoma).

Specialiųjų reikalavimų kodai sužymėti, jei taikoma, lauko ir vidaus patalpoms atskirai arba bendrai:

L – lauko patalpai;

V – vidaus patalpai;

B – lauko ir vidaus patalpai bendri reikalavimai.

Gyvūnų porai su jaunikliais iki 1 metų amžiaus patalpų minimalus dydis atitinka dvigubą 1 suaugusiam individui nustatytą patalpos minimalų dydį (išskyrus 4 lentelėje nurodytas išimtis).

Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklės

- ✓ Per 18 mėnesių nuo šio įsakymo įsigaliojimo dienos nelaisvėje laikomi laukiniai gyvūnai privalo būti įkurdinti ne blogesnėmis sąlygomis už nustatytas Taisyklių 5 priede.
- ✓ Kol laukiniai gyvūnai bus įkurdinti pagal Taisyklių 5 priede nustatytus reikalavimus, jie turi būti laikomi ne blogesnėmis sąlygomis negu buvo nustatyta iki šio įsakymo įsigaliojimo.
- ✓ Prašymai, pateikti iki šio įsakymo įsigaliojimo, nagrinėjami ir leidimai išduodami pagal iki šio įsakymo įsigaliojimo galiojusį teisinį reguliavimą, išskyrus atvejus, kai pateikti prašymai gauti leidimą laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus aptvėrus miško žemės plotą – šiuo atveju išduodant leidimą laikyti nelaisvėje laukinius gyvūnus, atsižvelgiama į Taisyklių 6 priede nustatytą maksimalų leidžiamą aptverti miško žemės plotą laukiniams gyvūnams laikyti nelaisvėje.

- ✓ Nelaisvėję laikomus plėšriuosius paukščius leidžiama išvežti iš nuolatinės laikymo vietos, kai jie naudojami **medžioklėje arba laukinių paukščių gausai reguliuoti**. Tokiais atvejais reikės turėti jų teisėto įsigijimo dokumentą arba komercinio naudojimo sertifikatą.
- ✓ **Medžiojamuosius fazanus ir danielius** leidžiama perkelti ir išleisti į laisvę **tik iki 2024 m. rugpjūčio 1 d.**

SAUGOKIME. TAUSOKIME. MYLĖKIME!

Mus galite rasti socialiniuose tinkluose:

Aplinkos apsaugos departamentas

Aplinkos apsaugos departamentas

@Aplinkosapsaugosdepartamentas

Pastebėję pažeidimą, skambinkite tel. **112**

Konsultacijos teikiamos:

✓ tel. 8 700 02022

✓ el. paštu konsultacijos@aad.am.lt